

**Oświadczenie złożone
przez senatora Grzegorza Czeleja
na 65. posiedzeniu Senatu
w dniu 17 listopada 2010 r.**

Oświadczenie skierowane do ministra finansów Jana Vincenta-Rostowskiego

Szanowny Panie Ministrze!

Głód i niedożywienie będące efektem ubóstwa to poważne problemy współczesnego świata. Na świecie cierpi z tego powodu około miliarda osób. Problem ten dotyczy nie tylko krajów odległych od Polski. W naszym kraju w roku 2009 w ubóstwie żyło 5,7% Polaków, a więc była to grupa około dwóch milionów osób. Tymczasem paradoksalnie 1/3 światowej żywności przydatnej do spożycia marnuje się.

Obowiązująca od 1 stycznia 2009 r. zmiana ustawy o podatku od towarów i usług, pozwalająca przekazywać produkty spożywcze na rzecz organizacji pożytku publicznego bez konieczności odprowadzenia podatku VAT, uchroniła przed niepotrzebną utylizacją wiele ton żywności. Zmiana pozytywnie wpłynęła na działalność banków żywności, które odczuły znaczne zwiększenie ilości darowizn żywnościowych. W roku 2009 odnotowano ich wzrost o 40%, co pokazuje jak ważny wpływ ma polityka podatkowa na niesienie pomocy i zapobieganie marnowaniu żywności. Z wprowadzonych udogodnień może skorzystać dziś niestety jedynie część potencjalnych darczyńców, a mianowicie producenci produktów spożywczych. Nowe rozwiązania nie dotyczą dystrybutorów, właścicieli sklepów, restauratorów i innych podmiotów chcących przekazać żywność. Sytuacja ta prowadzi do tego, iż podmiotom tym bardziej opłaca się przekazać nadającą się jeszcze do spożycia żywność do utylizacji aniżeli na rzecz organizacji pożytku publicznego, które rozdysponują ją pomiędzy osoby potrzebujące.

Należy zwrócić uwagę na to, iż wymienione podmioty mogłyby darować o wiele więcej żywności niż producenci, ponieważ to właśnie u nich marnuje się więcej towarów spożywczych. Przyjęcie w ustawie podatkowej rozwiązania selektywnego i preferującego wąską grupę podatników, jaką są producenci, utrudnia zapobieganie marnowaniu żywności i ograniczanie skali niedożywienia. Jeśli chodzi o ochronę budżetu państwa przed ewentualnymi nadużyciami ze strony podatników, to warto podkreślić, iż zwolnienie podatkowe, o którym mowa, ma zastosowanie tylko wtedy, gdy produkty spożywcze są przekazywane na rzecz organizacji pożytku publicznego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z przeznaczeniem wyłącznie na cele działalności charytatywnej prowadzonej przez te organizacje. Zwolnienie przysługuje tylko względem takich dostaw towarów spożywczych, które zostały wykonane nieodpłatnie. Dokonujący takiej dostawy powinien nadto prowadzić szczegółową dokumentację potwierdzającą dokonanie dostawy towarów na rzecz organizacji pożytku publicznego. Wydaje się, że takie rozwiązania nie narażą obrotu na patologie w odróżnieniu od rozwiązań, zgodnie z którymi produkty spożywcze mogłyby być przekazywane przez darczyńców bezpośrednio osobom potrzebującym.

W takim stanie rzeczy uzasadnione zdaje się rozważenie podjęcia prac nad zmianą brzmienia art. 43 ust. 1 pkt 16 ustawy o podatku od towarów i usług w taki sposób, aby każdemu darczyńcy umożliwić udzielanie pomocy żywnościowej na takich samych korzystnych zasadach. W związku z tym zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy planowana jest zmiana zakresu zwolnienia podatkowego stosowanego do darowizn żywności przekazywanych na cele charytatywne.

Z poważaniem
Grzegorz Czelej